

CZU 159.922.1

**DIMENSIUNI ALE INSTABILITĂȚII MARITALE CA EFECT
AL MIGRAȚIEI DE MUNCĂ**

106

Abstract: *The family is like a "resonance box" in which all the harmony or disharmony of society, like a living organism, is felt. So, the family is a living reality, which, without losing its sacred fundamental sense, is subjected violently to everyday disorder through an unprecedented crisis. In this article are described the dimensions of marital instability as an effect of the labor migration.*

Tranziția Republicii Moldova spre economia de piață a contribuit la extinderea fenomenului migrației. Principalii factori care determină migrația sunt de ordin economic. Cauzele migrației economice sunt multiple și bine cunoscute, ca șomajul, nivelul scăzut de trai, locurile de muncă slab remunerate, sărăcia. Plecarea unor membri ai familiei către alte țări din rațiuni economice și existența din sursele câștigate de aceștia a devenit un mod normal de viață pentru multe familii de moldoveni. În ultimii ani acest fenomen a crescut foarte mult în intensitate, fiind organizate întregi industrii de perfecționare a actelor pentru migrații economice pentru a ajunge la destinație și de transportare a persoanelor și a mărfurilor în și din străinătate [1, p.6]. În familia afectată de migrație, nici membrii familiei și nici comunitatea nu percep și nu conștientizează în deplină măsură riscurile care vizează copiii lipsiți de grija părintească în urma migrației. Conform studiului [5, p.63-65] participanții la sondajul din Republica Moldova, în proporție de 68,7 procente, sunt mulțumiți de faptul că un membru al familiei lucrează în străinătate (19,9% „pe deplin mulțumit” și 48,7% „mulțumit”), față de 28,1 procente care nu sunt mulțumiți (20,2% „nemulțumit” și 7,9% „pe deplin nemulțumit”). Migrații sunt mai satisfăcuți de procesul migraționist, în comparație cu alți membri ai gospodăriei. Mai puțin mulțumite sunt persoanele căsătorite, care au copii și sunt nevoite să-i lase în grija părinților. Deși prezența și suplینirea de către persoanele în etate a atribuțiilor părinților atenuază puțin problema afectului psihologic asupra copiilor ce au părinți migrați, lipsa părinților schimbă comportamentul copiilor: deseori ei devin neascultători, brutali, nervoși. În același timp, copiii din familia afectată de migrație rămân deseori fără asistența unui adult în mai multe aspecte. Copiii au nevoie de ajutor la pregătirea temelor școlare pentru acasă, la respectarea igienei, la vizitarea unui medic sau, pur și simplu, trebuie să discute cu un adult despre viața lor și problemele cu care se confruntă [2, p.5].

Conform articolului 1 din legea cu privire la migrația de muncă aceasta este deplasarea benevolă a cetățenilor Republicii Moldova peste hotare, precum și sosirea benevolă a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, în scopul desfășurării unor activități provizorii de muncă (migrantul este persoana care trece printr-o schimbare (semi-) permanentă de rezidență care implică o schimbare a mediului său social, economic și/sau cultural.

În acest articol ne-am propus să analizăm dacă migrația economică are un impact și asupra instabilității familiale. Plecând de la acest obiectiv general ne-am propus să analizăm nivelul tendinței spre divorț a membrilor familiilor marcate de migrație pentru muncă și membrilor familiilor nemarcate de acest fenomen.

Ipoteza cercetării: Anticipăm că familiile marcate de migrația economică prezintă o instabilitate maritală mai mare (tind spre divorț) față de familiile nemarcate de acest fenomen.

Lotul experimental cu care am lucrat a inclus chestionare cu răspunsurile valide ale unui număr de 344 de adulți, cu vârste cuprinse între 20 și 50 de ani. 202 subiecți aparțineau familiilor marcate de migrația economică, 142 de subiecți proveneau din familii nemarcate de acest fenomen

Instrumentul de lucru. În vederea măsurării tendinței spre divorț al lotului experimental am aplicat Indexul instabilității maritale (John N. Edwards, David R. Johnson și Alan Booth) care măsoară instabilitatea maritală și mai ales tendința spre divorț .

Descrierea variabilelor. Pentru validarea ipotezei am urmat: Analiza influenței variabilei independente (VI) – *tipul familiei* care presupune eșantioane independente de subiecți: 1. familii marcate de migrație; 2. familii nemarcate de migrație asupra variabilei dependente (VD) – *instabilitate maritală (tendința spre divorț)*. Exemple de itemi prin care a fost operaționalizată percepția pe care participanții la studiu o aveau despre instabilitatea maritală sunt: „Cîteodată oamenii căsătoriți cred că le-ar plăcea să locuiască separat de partenerul lor. Cît de des simțiți dvs. acest lucru?”, „Chiar și persoanele care se înțeleg bine cu partenerii lor se întrebă uneori dacă mariajul lor merge sau nu. V-ați gândit că aveți probleme în căsnicia dvs.?” „V-a trecut prin cap, în ultima perioadă, gândul de a divorța sau de a vă separa de partenerul dvs.?” „Din cauza problemelor pe care oamenii le au în căsniciile lor, uneori ei pleacă de acasă pentru puțin timp sau ca o separare de probă. S-a întâmplat acest lucru și în căsnicia dvs.?”

Prezentarea și analiza datelor.

Ipoieza de lucru care susține că: subiecții ce provin din familii marcate de migrația economică vor avea un nivel diferit al instabilității maritale, față de subiecții din familii nemarcate de migrația economică; ne așteptăm ca scorurile la instabilitatea maritală la familiile marcate de migrație să fie mai mari față de scorurile celor nemarcate de migrație.

Ipoieza de nul: nu vor exista diferențe la nivelul instabilității maritale familiale la participanții studiului.

În continuare prezentăm rezultatele obținute în urma analizei:

Tabelul 1. Mediile scorurilor la instabilitatea maritală

	tipul familiei	N	Mean
Tendința spe divorț	familie marcată de migrație	202	1,94
	familie nemarcată de migrație	142	0,69

Tabelul 2. Rezultatele la testul t de comparare a mediilor la instabilitatea maritală la subiecții ce provin din familii marcate și nemarcate de migrația economică

	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Diferența dintre medii	Eroare standard	Intervalul de încredere 95%	
								Limita inferioară	Limita superioară
Tendința spe divorț	3,598	,059	9,007	342	,000	1,250	,139	,977	1,524

Mediile: subiecții ce provin din familii marcate de migrația economică - Mgr1=1,94; subiecții ce provin din familii nemarcate de migrația economică – Mgr2=0,69.

Testul Levene are valoarea F=3,59, p=0,059; constatăm că t(342)= 9,00, cu pragul de semnificație <0,001, ceea ce înseamnă că acceptăm ipoteza de lucru și respingem ipoteza de nul, astfel încât, există diferențe semnificative între medii, **subiecții care provin din familii marcate de migrația economică având în medie scoruri semnificativ mai mari la tendința spre divorț comparativ cu cei proveniți din familii nemarcate de acest fenomen.**

Schimbarea, instabilitatea, diversitatea devin caracteristici ale vieții cotidiene. Bauman (2005) vorbește despre „sindromul turistului, care ar caracteriza viața individului în contemporaneitate: acesta are relații diversificate, în spații sociale, culturale, geografice diverse, în lumea reală sau virtuală, își schimbă adesea locul de muncă, rezidența, prietenii, partenerul de viață, fiind un „turist” prin propria viață. „Sindromul turistului” este o metaforă a vieții contemporane, ce face trimitere la detașarea pe care o simte un călător într-o locație de care nu

aparține, tradusă în instabilitatea locului de muncă și mergând pînă la instabilitatea relației cu partenerul de viață și familia acestuia [6, p. 41]. Având domiciliile separate, un asemenea aranjament temporar ar putea duce la riscul ca unul sau ambii parteneri să se implice într-o încurcătură romantică care crește excitația și diminuează dorința de a cheltui efort pentru a îmbunătăți relația la distanță cu soțul. Probabil riscul unor acțiuni dăunătoare ireparabile este mai mare în timpul unei separări, decât dacă partenerii ar rămâne angajați pentru a rezolva problemele lor împreună.

Rezultatele studiului nostru vin în completarea altor cercetări. Conform studiului „Modelul familiei în tranziție”, realizat în RM 2008, problemele cu care se confruntă familia actuală sunt: Situația materială – potrivit respondenților chestionați este primul motiv de ceartă în familie (29,7%). Această situație rezultă și din faptul că familiile nu au resurse suficiente pentru a-și satisface toate necesitățile. Problemele cauzate de lipsa banilor sunt urmate foarte îndeaproape de divergențele de opinie dintre soți, din cauza repartizării rolurilor și responsabilităților în cadrul familiei: 23,4% dintre respondenți spun că au neînțelegeri cu privire la gestionarea treburilor casnice. Un alt motiv frecvent al neînțelegerilor în familie îl constituie consumul de alcool, fumatul și alte vicii (17,4%). Foarte rar sau chiar niciodată nu apar în conflicte, în calitate de mărul discordiei, relațiile intime sau decizia asupra numărului de copii în familie (aprox.9%). Disputele sunt cel mai des soluționate calm prin discuții deschise între soți. Există și un anumit număr de cazuri în care este solicitată intervenția poliției ori a rudelor, pentru a potoli soții agresivi. Ideea unui divorț este, în acest moment, privită ca o opțiune posibilă de un număr relativ mare de respondenți (aprox. 9% din cei chestionați). Pe lângă problemele tradiționale, specifice oricând familiilor – insuficiența de resurse financiare și dificultățile cu spațiul locativ – observăm proliferarea unor noi probleme în societatea moldovenească în tranziție, și anume: migrația, dificultăți în întreținerea și susținerea generațiilor în vîrstă. Astfel, atmosfera din familie depinde de problemele financiare, care determină decizia ca cineva din familie să plece la muncă peste hotare, întrucît „atunci cînd vine sărăcia, dragostea iese pe fereastră”. Alte probleme sunt cele ce țin de educația copiilor, munca peste program a unuia dintre soți, părinții cu care locuiesc împreună și care au alte viziuni despre viață, gelozie ș.a. [4 p.39-40].

Bibliografie:

1. Gavriluc C. (coord.). Situația copiilor rămași fora îngrijire părintească în urma miștrăției. Raport de studiu. UNICEF, Chișinău, 2006. 96 p.
2. Lăsați în urma migrației persoane în etate și copii din Moldova. Studiu național realizat de HelpAge Internațional și UNICEF. Chișinău, 2010. 44 p.
3. Mitrofan I., Ciupercă C . Psihologia relațiilor de cuplu. Abordarea teoretică și aplicativă. Ed. SPER, 2009. 463p.
4. Modelul familiei în tranziție și răspunsul politicilor publice la schimbări de valori și structuri sociale în Republica Moldova. Raport de cercetare. Unicef Iunie, 2008. 58 p.
5. Mukomel Vladimir, Cheianu-Andrei Diana. Moldovenii în Federația Rusă: profilul socioeconomic și provocările de politici: Studiu. În: http://www.iom.md/attachments/110_rfinalrom.pdf
6. Popescu R. Întroducere în sociologia familiei: familia românească în societatea contemporană. Iași: Polirom, 2009. 199 p.
7. Voinea M. Familia contemporană. Mică enciclopedie. București: Editura Focus, 2005. 242 p.